

**Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om spridning av jordobservationsdata från satelliter för kommersiella ändamål**

COM(2014) 344 final – 2014/0176 (COD)

(2015/C 012/09)

Föredragande: **Thomas McDonogh**

Den 17 juli 2014 och den 18 juli 2014 beslutade Europaparlamentet respektive rådet att i enlighet med artikel 114.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

*"Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om spridning av jordobservationsdata från satelliter för kommersiella ändamål"*

COM(2014) 344 – 2014/0176 (COD).

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 23 september 2014.

Vid sin 502:a plenarsession den 15–16 oktober 2014 (sammanträdet den 15 oktober) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 151 röster för, 1 röst emot och 4 nedlagda röster.

## **1. Slutsatser och rekommendationer**

1.1 Ämnet för detta förslag till direktiv är av avgörande betydelse för Europeiska unionen. Den världspolitiska framtiden och EU-medborgarnas välbefinnande kommer i hög grad att avgöras av kontrollen över och utnyttjandet av data om den värld som vi lever i. I dag genereras och kontrolleras dessa data till stor del av USA och andra länder utanför EU. Det är mycket viktigt att Europa förstärker sitt rymdprogram samt framställningen och spridningen av jordobservationsdata så att EU kan gå från att vara en eftersläntrare till att bli en ledare inom denna ytterst viktiga industri.

1.2 Kommittén ger sitt fulla stöd till inrättandet av ett tydligt regelverk för att underlätta rymdindustrins utveckling i Europa och utnyttjandet av jordobservationsdata för att stödja hållbar utveckling och EU-medborgarnas välbefinnande. Därför välkomnar vi kommissionens meddelande om det föreslagna direktivet om spridning av jordobservationsdata från satelliter för kommersiella ändamål.

1.3 Kommittén välkomnar också detta förslag i det bredare sammanhanget av den europeiska rymdpolitiken, som är avgörande för EU:s framtida välbefinnande och säkerhet samt för att uppnå visionen om smart och hållbar tillväxt för alla i enlighet med Europa 2020-strategin<sup>(1)</sup>.

1.4 Kommittén håller även med kommissionen om att ett direktiv är nödvändigt för att inrätta en öppen, rättvis och konsekvent rättslig ram för att säkerställa att den inre marknaden för rymdprodukter och rymdtjänster fungerar och utvecklas väl, särskilt för att skapa en gemensam ram för spridning av högupplösta satellitdata.

---

<sup>(1)</sup> Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla, COM(2010) 2020.

1.5 Kommittén är nöjd med bestämmelserna i direktivet, som syftar till att skapa en EU-standard för kommersiell spridning av högupplösta satellitdata.

1.6 EESK anser emellertid att utvecklingen av en kommersiell rymdindustri i Europa har varit för långsam och att fler arbetstillfällen och mer välbefinnande på grundval av rymdteknik och rymddata skulle ha kunnat skapas tidigare. Kommittén uppmanar kommissionen att påskynda utvecklingen av politiken och en rättslig ram för rymdverksamhet för att främja säkerhet, trygghet, hållbarhet och ekonomisk utveckling i rymdsektorn och se till att den inre marknaden för rymdprodukter och rymdtjänster fungerar väl.

1.7 Det är kommitténs bestämda åsikt att politiken på ett bättre sätt måste stödja små och medelstora företag i de 28 medlemsstaterna som försöker konkurrera och växa på marknaden för jordobservationsdata. I synnerhet skulle kommittén vilja se politik som syftar till att undanröja oskäligen hinder på den inre marknaden beträffande minsta finansiella omfattning, vilka drabbar små och medelstora företag särskilt hårt.

1.8 EESK skulle välkomna förslag om en EU-politik för rymdupphandling för att stödja utvecklingen av den kommersiella rymdsektorn, som i hög grad är beroende av institutionell upphandling.

1.9 Kommittén skulle också vilja se politik som främjar utbildning av fler ingenjörer, IKT-expertiser och företagsekonomer för rymdindustrin, särskilt på de snabbväxande marknaderna för dataleverantörer, dataåterförsäljare, leverantörer av mervärdestjänster och leverantörer av geoinformationstjänster.

1.10 Kommittén inser att säkerhet är ytterst viktigt för EU-medborgarna. Oberoende av bestämmelserna i direktivförslaget anser EESK att en mer heltäckande gemensam europeisk säkerhetspolitik skulle göra det lättare att hantera bl.a. några få medlemsstaters överdrivet restriktiva kontroll av högupplösta satellitdata.

1.11 EESK uppmanar också rådet att arbeta i samförstånd för att utveckla och främja en europeisk rymdpolitik som skulle gynna freden, säkerheten och den ekonomiska tillväxten på grundval av en öppen och samarbetsinriktad hållning till utvecklingen och utnyttjandet av rymdteknik och de data som den ger upphov till.

1.12 Kommittén vill fästa kommissionens uppmärksamhet på sina tidigare yttranden om rymdpolitik <sup>(2)</sup>.

## 2. Förslaget till direktiv

2.1 Det föreslagna direktivet avser spridning av jordobservationsdata från satelliter inom EU för kommersiella ändamål. Syftet är i synnerhet att definiera och kontrollera högupplösta satellitdata som en särskild kategori av data som kräver ett differentierat regelverk när de sprids för kommersiella ändamål.

2.2 Högupplösta satellitdata används vid tillhandahållandet av geospaciala produkter och tjänster, som det finns en växande marknad för. Högupplösta satellitdata har blivit oundgängliga för miljöövervakning, stadsplanering, förvaltning av naturresurser samt katastrof- och krishantering.

2.3 Högupplösta satellitdata är dock även viktiga för medlemsstaternas säkerhet och försvar, vilket gör att kommersiella operatörers sammanställning och spridning av högupplösta satellitdata regleras i de stater där operatörerna är registrerade. Därför finns det i nuläget ingen gemensam ansats på nationell lagstiftningsnivå för hantering av högupplösta satellitdata och för tjänster och produkter som är baserade på dessa data. Detta leder till ett regelverk som skiljer sig åt mellan EU-länderna och som kännetecknas av bristande samstämmighet, öppenhet och förutsägbarhet, vilket hindrar marknaden från att utveckla sin fulla potential.

---

<sup>(2)</sup> EUT C 67, 6.3.2014, s. 88; EUT C 327, 12.11.2013, s. 38; EUT C 341, 21.11.2013, s. 29; EUT C 299, 4.10.2012, s. 72; EUT C 43, 15.2.2012, s. 20; EUT C 44, 11.2.2011, s. 44; EUT C 339, 14.12.2010, s. 14; EUT C 162, 25.6.2008, s. 24.

2.4 Det föreslagna direktivet syftar till att säkerställa att den inre marknaden för produkter och tjänster baserade på högupplösta satellitdata fungerar väl genom att det inrättas en samstämmig rättslig ram för spridning av högupplösta satellitdata samt en god och tillräcklig informationsnivå om tillgängligheten av högupplösta satellitdata för kommersiella ändamål. Syftet är också att underlätta konkurrensen mellan dataleverantörer genom att skapa en öppen, förutsägbar och rättvis rättslig ram för alla medlemsstater och genom att trygga fri rörlighet för data i hela EU.

2.5 Avsikten är att genomförandet av det föreslagna direktivet ska få positiva ekonomiska effekter tack vare ökad öppenhet, rättslig säkerhet och förutsägbarhet för företagen beträffande spridning av rymddata. Gynnsamma effekter förutses vad gäller grundande av företag och deras tillväxt, försäljning av jordobservationsdata och internationell konkurrenskraft. Utöver en direkt sysselsättningsökning hos dataåterförsäljare/mervärdestjänsteföretag och företag som tillhandahåller data är det troligt att sysselsättningen även kommer att öka i andra led i värdekedjan (dvs. företag som använder högupplösta satellitdata, satellittillverkare och satellitoperatörer) till följd av tjänster av högre kvalitet och konkurrenskraftigare priser. En ytterligare indirekt sysselsättningsökning kan också förväntas eftersom ett nytt arbetstillfälle i rymdindustrin leder till upp till fem nya arbetstillfällen i andra sektorer.

2.6 De viktigaste bestämmelserna i direktivet är

- a) en tydlig definition av högupplösta satellitdata som bygger på de tekniska parametrar som krävs för att producera sådana data,
- b) en specificering av den process som medlemsstaterna ska följa för att granska och godkänna frisläppandet av högupplösta satellitdata för kommersiella ändamål,
- c) det rapporteringssystem som medlemsstaterna ska följa så att kommissionen kan utöva tillräcklig tillsyn över direktivets funktionssätt.

2.7 Medlemsstaterna måste införliva direktivet i nationell lagstiftning senast den 31 december 2017.

### 3. Allmänna kommentarer

3.1 Utvecklingen av rymdteknik, rymdprodukter och rymdtjänster är mycket viktig för Europas framtid. Såsom kommittén redan har konstaterat: "Rymdens betydelse när det gäller att öka kunskapen, välbefindandet, den ekonomiska styrkan och innovationsförmågan kan inte överskattas"<sup>(3)</sup>. De ekonomiska, sociala och miljömässiga vinsterna av en blomstrande marknad för europeiska rymdtillämpningar skulle vara mycket betydande.

3.2 Europa har unika förutsättningar för att utveckla och främja en rymdpolitik som skulle gynna freden, säkerheten och den ekonomiska tillväxten på grundval av en öppen och samarbetsinriktad hållning till utvecklingen och utnyttjandet av rymdteknik och de data som den ger upphov till.

3.3 EESK inser visserligen att säkerhet är ytterst viktigt för unionen, men anser – utan att det påverkar bestämmelserna i det föreslagna direktivet – att en mer heltäckande gemensam europeisk säkerhetspolitik skulle göra det lättare att hantera bl. a. några få medlemsstaters överdrivet restriktiva kontroll av högupplösta satellitdata.

3.4 Europa behöver en levande kommersiell rymdindustri inom alla sektorer i värdekedjan<sup>(4)</sup> för att upprätthålla sin oberoende tillgång till rymdteknik och jordobservationsdata från satelliter och för att utveckla en stark, oberoende rymdindustri.

3.5 EU har varit alltför långsamt när det gäller att utveckla politiken och de rättsliga ramarna för att säkerställa att den inre marknaden för rymdprodukter och rymdtjänster fungerar väl och stödja en levande industri för att producera och utnyttja rymddata. Den långsamma utvecklingen av affärsverksamhet kring rymdtillämpningar i senare led i Europa innebär att innovationen, skapandet av välbefindande och ställningen på världsmarknaden inom olika rymdsektorer går förlorade till USA, Ryssland, Kina och andra länder.

<sup>(3)</sup> CCMI/115 – CES2861-2013, punkt 3.1.

<sup>(4)</sup> Värdekedjan omfattar satellitoperatörer, dataleverantörer, dataåterförsäljare (som säljer högupplösta satellitdata från både europeiska och icke-europeiska satellitoperatörer och dataleverantörer), leverantörer av mervärdestjänster, leverantörer av geoinformations-tjänster, forskningsinstitut, regeringar och kunder.

3.6 Europa behöver en proaktiv kommersiell strategi för utvecklingen av dess rymdteknik, rymdprodukter och rymdtjänster på en snabbt växande global marknad. Denna strategi måste beslutas och samordnas på europeisk nivå så att interna hinder för utvecklingen undanröjs.

3.7 Den kommersiella strategin måste omfatta ett samstämmigt och stabilt regelverk, en stark industriell bas med en betydande grund av små och medelstora företag, konkurrenskraft och kostnadseffektivitet, marknader för tillämpningar och tjänster samt tekniskt oberoende tillgång till rymden, rymdteknik, rymdprodukter och rymdtjänster. Dessa krav stöds uttryckligen i EU:s rymdindustripolitik <sup>(5)</sup>.

3.8 För att säkerställa att det finns en stark kommersiell europeisk rymdindustri måste EU främja en kritisk massa av europeiska företag, från små och medelstora företag till stora globala organisationer, som är aktiva i utvecklingen och utnyttjandet av produkter och tjänster baserade på satellitdata.

3.9 Det behövs också politik som främjar utbildning av fler ingenjörer, IKT-expertiser och företagsekonomer för rymdindustrin, särskilt på de snabbväxande marknaderna för dataleverantörer, dataåterförsäljare, leverantörer av mervärdestjänster och leverantörer av geoinformationstjänster.

3.10 Den kommersiella rymdsektorns utveckling är starkt beroende av institutionell upphandling. Industrin skulle gynnas av lagstiftning som skapar en politik för rymdupphandling som övervakas på EU-nivå.

#### 4. Särskilda kommentarer

4.1 Kommittén inser att säkerhetspolitiken är ytterst viktig för EU-medborgarna. Några få medlemsstaters överdrivet restriktiva kontroll av högupplösta satellitdata hämmar dock kraftigt utvecklingen av en europeisk kommersiell marknad för jordobservationsdata och ger utomeuropeiska konkurrenter möjlighet att utnyttja denna situation.

4.2 Det saknas bra information om storleken på och verksamheten inom den industri i Europa som ägnar sig åt att utveckla tillämpningar och tjänster baserade på satellitdata. Man bör göra en undersökning av de olika delarna av den värdekedja som utvecklar rymdtillämpningar i senare led. Bra uppgifter om potentialen för ökad sysselsättning och skapande av välstånd i de olika sektorerna skulle stimulera marknaden och ge ökat politiskt stöd.

4.3 EU-marknaden för högupplösta satellitdata är underutvecklad i jämförelse med USA, där det finns en enda marknad. De amerikanska jordobservationsindustriernas starka ställning bygger på tekniskt avancerade satellitsystem, ett tydligt regelverk och en stor offentlig efterfrågan på kommersiella högupplösta satellitdata och tjänster. Dessutom gynnas de amerikanska konkurrenterna av de mycket effektiva samverkans effekterna mellan den civila sektorn och den militära sektorn (försvarssektorn) vad gäller forskning och utveckling. Utöver den starka konkurrensen från USA finns den allvarliga konkurrensen i Indien, Kina, Kanada, Sydkorea och Taiwan som tillhandahåller högupplösta satellitdata på den europeiska marknaden genom dataåterförsäljare.

Bryssel den 15 oktober 2014

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs  
ordförande  
Henri MALOSSE

---

<sup>(5)</sup> COM(2013) 108 final.